

MAJANDUSAASTA ARUANNE

aruandeaasta algus: 01.01.2023

aruandeaasta lõpp: 31.12.2023

sihtasutuse nimi: Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus**registrikood: 90000966**

tänava/talu nimi, Erika tn 14

maja ja korteri number:

linn: Tallinn

maakond: Harju maakond

postsihtnumber: 10416

telefon: +372 6276100

faks: +372 6276101

e-posti aadress: info-tallinn@sei.org

veebilehe aadress: <https://www.sei.org/centres/tallinn-et/>

Sisukord

Tegevusaruanne	3
Raamatupidamise aastaaruanne	18
Bilanss	18
Tulemiaruanne	19
Rahavoogude aruanne	20
Netovara muutuste aruanne	21
Raamatupidamise aastaaruande lisad	22
Lisa 1 Arvestuspõhimõtted	22
Lisa 2 Raha	23
Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed	24
Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad	25
Lisa 5 Materiaalsed põhivarad	25
Lisa 6 Kasutusrent	26
Lisa 7 Võlad ja ettemaksed	26
Lisa 8 Annetused ja toetused	26
Lisa 9 Tulu ettevõtlusest	27
Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud	27
Lisa 11 Tööjõukulud	27
Lisa 12 Seotud osapooled	27
Aruande allkirjad	29
Vandeaudiitori aruanne	30

SEI TALLINN AASTAL 2023

2023. aastat kirjeldavad innovaatilised teadusuuringud ja märkimisväärne mõju meie peamistes strateegilistes fookusvaldkondades. Avalikkusele suunatud kommunikatsioonitegevuste edukust ilmestavad nii üldine meediakajastuste arv kui ka nende kajastuste osakaal, kus oleme aktiivses rollis – nt pressiteated, intervjuud, arvamused artiklid, aga ka teised ennetavad ja strateegilised kommunikatsioonitegevused. Lisaks tegime tööd selle nimel, et kohaneda ja reageerida ülemaailmsetele kriisidele, tagades, et meie töö oleks suunatud aktuaalsetele kliima- ja geopoliitilistele riskidele.

Kliimarisikade vähendamise valdkonnas töötas SEI Tallinn koostöös Trinomicsi, E3-Modellingi, Euroopa Komisjoni ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga välja [gaasivõrgu dekarboniseerimise stsenaariumid](#) Eesti jaoks. Kuigi analüüsi initsiatiiv tuli Eestist, koostasid eksperdid uuringu tihedas koostöös Läti, Leedu ja Soome ministeeriumide ja huvirühmadega. Uuringus vaatlesid autorid Balti-Soome piirkondlikku turgu tervikuna ja hindasid taastuvate gaasialternatiivide kasutuselevõtu stsenaariume ja poliitikat. See töö on kriitilise tähtsusega Ukraina sõja valguses ja hõlmab mitmeid olulisi uurimisküsimusi. Muuhulgas aitas uuring leida lahendusi regiooni sõltuvusele Venemaa maagaasist ja kodumaise taastuva gaasi tootmise potentsiaali pikaajalisele realiseerimisele Soome-Balti ühisel gaasiturul. Analüüs on alus Eesti energiapoliitika arengukava (ENMAK) väljatöötamisel ja suunab teisi Soome-Balti piirkonna riike oma vastava poliitika täpsustamisel, et toetada taastuvate gaaside kasutuselevõttu ja loobuda 2050. aastaks järk-järgult maagaasi kasutamisest.

SEI Tallinn tegeles 2023. aastal nii kliimarisikade vähendamise kui ka tervise ja heaolu edendamise teemadega, et leida võimalusi tagada kvaliteetsem elukeskkond ning õiglasem ja jätkusuutlikum areng kogu Eestis. Sellele aitas kaasa nii väline tähelepanu juhtimine Eesti struktuursetele probleemidele, mida aitasime adresseerida Euroopa Komisjoni reformi peadirektoraadi rahastatud projektis "[Kvaliteetse ja jätkusuutliku elukeskkonna sidus poliitika arendamine](#)" kui ka märtsis toimunud parlamendivalimised. Valimised tõstsid poliitilist tahet muutusteks, mille tulemusel korraldati ümber mitu ministeeriumi ja nende ülesanded. Sel perioodil koostas SEI Tallinn koos Kliimaministeeriumi ehituse ja elukeskkonna osakonna ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ruumilise planeerimise osakonnaga soovitusi, kuidas parandada ruumiplaneerimist puudutavate otsuste juhtimise ja koordineerimise süsteemi. See koostöö aitas suunata reforme, täpsustada ruumilise planeerimise valdkonna võtmeisikute rolli ja vastutust ning andis tõuke riikliku ruumiagentuuri loomisele, mis on hädavajalik jätkusuutliku, kaasava ja kvaliteetse elukeskkonna loomiseks kogu Eestis.

Säästva ressursikasutuse valdkonnas koordineeris SEI Tallinn Eestis [Green Key](#) sertifitseerimissüsteemi. Oleme mitu aastat teinud koostööd Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusega, et suurendada Eesti turismisektori suutlikkust muutuda säästvamaks ja kliimasõbralikumaks. Aastatel 2022-2023 toimusid koolitused, et anda turismiettevõtetele oskused ja teadmised Green Key keskkonnajuhtimissüsteemi kasutuselevõtuks. 2023. aastal mitmekordistus Green Key sertifitseeritud turismiettevõtete arv, mis on selge märk, et SEI Tallinna pingutused on avaldanud mõju ja hoogustanud jõuliselt Eesti turismisektori liikumist jätkusuutliku ja vähese süsinikuheitega tuleviku suunas.

Veel üks 2023. aasta silmapaistvaid tegevusi oli Sida rahastatud projekt "[Armeenia, Gruusia, Moldova ja Ukraina roheline tegevuskava](#)" (GA GUMA) käimalükkamine koos SEI peakontoriga. Projekt toob kokku Armeenia, Gruusia, Moldova ja Ukraina erinevad valitsusasutused, et hinnata põhjalikult nende keskkonna-, kliima- ja energiaspektori olukorda, teha kindlaks institutsioonilised, õiguslikud, poliitilised ja rakenduslikud probleemid ja lüngad ning töötada välja tegevuskavad igas riigis. SEI Tallinnal on ulatuslik

kogemus erinevate sektorite kliimaneutraalsusele üleminekutega ja poliitilise kaasamistööga, sestap juhib Tallinna keskus analüüse projekti peamistes teemavaldkondades: energia, kliima, transport, tööstus ja ringmajandus ning õiglane üleminek. Aasta teisel poolel moodustasime meeskonna, mis tegeleb info kogumise, analüüsi ja juhtimisega kõigis neljas projektiriigis, muuhulgas töötasime välja meetodika ja juhtimissüsteemi, mis on vajalik, et edukalt ja terviklikult analüüsida poliitilisi puudujääke kõigis teemavaldkondades. Meie eksperdid osalesid projekti avakoosolekutel Kiievis, Chişinăus, Tbilisis ja Jerevanis. Samuti viimistlesime puudujääkide analüüsi esimeste osade esialgsed ettepanekud ja panime hea aluse töö jätkamiseks 2024. ja 2025. aastal.

Kommunikatsioonivaldkonnas andis SEI Tallinn aktiivse panuse energeetikateemalisse avalikku arutellu 2023. aasta märtsis toimuvate parlamendivalimiste eel. Tutvustasime oma hiljutiste energiauuringute tulemusi kõigile Eesti erakondadele, kes kandideerisid valimistel täisnimekirjaga (Keskerakond, EKRE, Isamaa, Sotsiaaldemokraatlik Erakond, Eesti 200, Reformierakond, Parempoolsed). See tõi kaasa SEI töödele viitamise erinevates valimiseelsetes aruteludes. Lisaks tutvustas Lauri Tammiste [Vikerraadio saates "Uudis+"](#) meie elektriuuringut kliimaneutraalse elektritootmise tulevikust Eestis. SEI Tallinn kontrollis fakte ETV valimisdebatis energia ja rohelise ülemineku teemadel ning hindas [ERR-i portaalis](#) toimunud debati kvaliteeti. ERRi portaalis avaldasime valimisprogrammide keskkonnalubadusi analüüsiva [artikli](#) ning SEI kodulehel ja sotsiaalmeedias uuele koalitsioonile suunatud energiavaldkonna [põhisõnumid](#). Lisaks rääkis Lauri Tammiste ERR-i hommikuprogrammis ["Terevisioon"](#) sellest, mida peaksid erakonnad silmas pidama, kui arutlevad koalitsiooniläbirääkimistel keskkonna-, kliima- ja energiaküsimuste üle.

Kirjeldatud tegevused aitasid meil lisaks mõjukusele säilitada keskuse tulusid (ca 1,4 miljonit eurot) enam kui 30 lõpetatud projektiga. Töövoo parandamiseks kujundasime ümber oma keskuse temaatilised meeskonnad ja värbasime märkimisväärse hulga uusi eksperte. Jätkasime programmi "People first", et toetada kolleegide heaolu ja vaimset vastupidavust. Võtsime ette oma keskuse protsesside ja protseduuride analüüsi, et leida viise töövoo tõhustamiseks. Lisaks valmistab SEI praegu ette uut globaalset strateegiat. Oma sisendi andmiseks korraldasime sügisel mitu töötuba. Arutelude käigus viimistlesime ka oma keskuse strateegiat, struktuuri ja prioriteete 2024. aasta tööplaani jaoks. Nendest aruteludest lähtuvalt kavandame uut struktuuri koos uute tiimijuhtide ja nimetuste/fookusvaldkondadega, mis hakkavad kehtima 2024. aasta alguses.

JUHTKOND JA TÖÖTAJAD

SEI Tallinna igapäevatööd korraldab SEI Tallinna juhataja, kes on ühtlasi juhatuse liige. Juhatuse nõuandev organ on juhtkond. Juhtkonda kuuluvad SEI Tallinna juhataja, finantsjuht, kommunikatsioonijuht ja programmijuht. Juhtkonna koosolekud toimuvad üldiselt kord kuus. Meil on valitud ka töötajate esindaja, kes annab juhtkonnale ja juhatajale nõu töötajate ja personalivaldkonnaga seotud küsimustes. 2023. aastal pidasime meeskonnaga põhjalikke arutelusid strateegia, struktuuri ja meeskonnaga seotud küsimuste üle, mille käigus otsustasime luua uue struktuuri, mis rakendub 2024. aastal.

Tänu süsteemsele lähenemisele ja lisatähelepanule on 2023. aasta olnud SEI Tallinna meeskonna jaoks stabiilsem. 2022. aasta suvel käivitatud programmiga "People First" jätkasime tööd nii meeskonna arendamiseks kui strateegia, protsesside toetamise, heaolu ja motivatsioonitegurite kallal.

Muuhulgas toimus märtsis töötajatele kursus, mille eesmärk oli toetada heaolu ning aidata inimestel juhtida emotsionaalset ja vaimset vastupidavust töö- ja eraelu tasakaalu hoidmisel. Oleme kujundanud ümber uute töötajate vastuvõtmise ja meeskonda integreerimise ning selle protsessi täiustamine jääb

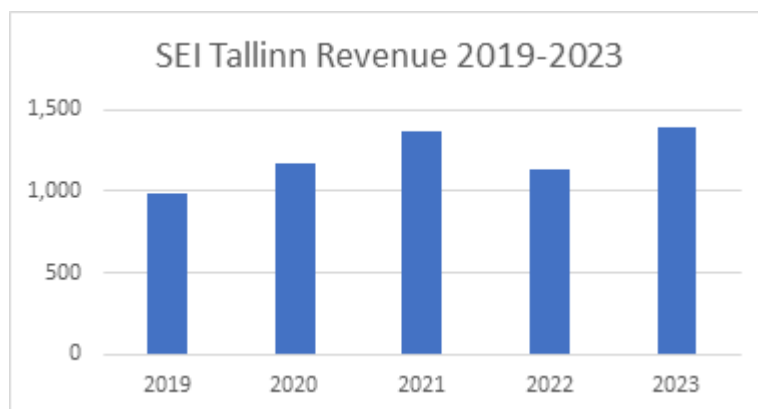
üheks fookuseks ka 2024. aasta alguses. 2023. aasta jooksul oleme korraldanud erinevaid koolitusi ja töötubasid, et toetada oma töötajate professionaalset kasvu. Koolitusi korraldasime tihedas koostöös SEI peakontoriga.

2023. aasta töötajate täistööajale taandatud töökohti oli 17 ja töötasu kogukulu koos sotsiaalmaksudega moodustas 2023. aastal 949 298 eurot (2022. aastal 716 658 eurot). 2023. aastal kaasasime oma töösse 17 praktikanti, kes said väärtuslikku praktilist kogemust ning andsid SEI Tallinna meeskonnale lisaenergiat ja väärtuslikku sisendit.

2023. aastal jäi meie nõukogu koosseis samaks, esimehena jätkas Måns Nilsson. Nõukogu pidas kaks koosolekut, et anda SEI Tallinna tegevusele strateegiline suund. SEI Tallinn järgib SEI strateegiat ja poliitikat. Keskuse direktor on liige SEI ülemaailmses korralduskomitees (GMC, *Global Management Committee*), kuhu kuuluvad kõik keskuste juhatajad ja SEI peakontori juhid. SEI ülemaailmne korralduskomitee on otsuseid tegev organ kogu SEI-d hõlmavates poliitika- ja strateegiaküsimustes.

RAHASTUS

2023. aasta eesmärgiks seadsime tulude suurendamise ning aasta jooksul plaanisime keskenduda uute pikaajaliste projektide ettevalmistamisele ja arendamisele. 2023. aasta tulud kasvasid umbes 24% võrreldes 2022. aastaga. Meie portfelli tugines 2023. aastal tugevalt erinevatele EL-i rahastamisallikatele: eelkõige Interreg, Horisont 2020, aga ka uued tuluallikad. Samuti olulise osa meie tuludest moodustavad SEI erinevad sisemised rahastamisvahendid, nagu *seed*- ja *innovation*-fondid, initsiatiivid, kaasrahastamine ja ühisprojektid. Kolmandaks täiendavad rahastamisallikaid mitmesugused pakkumismenetlusel põhinevad lühemad poliitikakujundamise/konsultatsioonide-tüüpi projektid. Meil õnnestus tagada mitu uut kindlat pikaajalist rahastatud projekti ja meil on käimasolevaid lühemaid projekte, mis lõppevad 2024. aastal. Mõned uued EL-i rahastatud projektid algasid 2023. aasta teisel poolaastal ja mitmed neist alates 2024. aasta jaanuarist. SEI Tallinna tulud aastateks 2019-2023 on esitatud alljärgneval graafikul (tuhandetes eurodes):

OLULISEMAD TEGEVUSED

Positiivsete muutuste tegemiseks keskendub SEI oma globaalses strateegias strateegiliste raamistike ja tegevuskavade muutmisele, suutlikkuse arendamisele ja otsuste parandamisele kolmes peamises mõjuvaldkonnas: 1) kliimarisiki vähendamine, 2) ressursside jätkusuutlik kasutamine ja vastupidavad ökosüsteemid ning 3) inimeste tervise ja heaolu parandamine. SEI Tallinn on oma projektide ja uurimistöö fookust ja tegevusi ühtlustanud, et viia need vastavusse SEI globaalse strateegiaga.

2023. aastal oli SEI Tallinna töö jagatud kolme programmi vahel: kliima, energia ja atmosfääri programm, säästva arengu programm ja keskkonnakorralduse programm.

Kliima, energia ja atmosfääri programmis (CEA) tehtavat tööd korraldati 2023. aastal (nagu ka 2022. aastal) kahes töörühmas:

1) rühm, mis käsitleb ilmastiku-, vee- ja kliimateemasid (kolm inimest = 2,0 täistööajale taandatud töökohta 2023. aasta detsembris; kaks vanemeksperiti, üks programmi assistent). Rühma ülesanne on parandada teavitamist kliimamuutustest ja nende mõjudest ning toetada kliimariskide vähendamist ja kohanemispoliitikat kõigis ruumilistes ulatustes.

2) rühm, mis tegeleb energeetikateemadega, nagu rohelisele energiale ülemineku ja energiatõrjeks (viis inimest = 2,7 täistööajale taandatud töökohta 2023. aasta detsembris: kaks vanemeksperiti, kolm eksperiti). Rühma ülesanne on anda nõu energiatõrjeks, taastuvenergia kasutamise ja säästva transpordi suurendamise poliitika kohta, et toetada rohepööret Eestis, Euroopas ja mujal.

2023. aasta jooksul osales CEA programm 19 erinevas (riiklikus ja rahvusvahelises) projektis. Neist üheksa algas samal aastal. Kokku osales programmi töös 11 inimest erineva töökoormusega - neist kolm lahkus programmist aasta jooksul, aga kolm uut inimest ka liitus. Programm esitas 14 taotlust, sealhulgas üheksa EL-i tasandi taotlust (neli Horisont 2020, kolm Interreg, üks EUKI, üks WaterJPI). Neist kaks said rahastusotsuse, kaks ootavad otsust. Programm aitas mitmel viisil kaasa SEI kaasamisele EL-i poliitikasse (publikatsioonid ja esinemised meedias, koostöö uuringutes jne, osalemine konsortsiumides, mis nõustasid Euroopa Keskkonnaagentuuri jne). Meeskond avaldas ühe teadusartikli, ühe SEI briifi, esines mitmes tele- ja raadiosaates ning panustas ajaleheartiklitesse.

Ilmastiku-, vee- ja kliimateemadega tegelev rühm jätkas tööd ilmastiku- ja kliimaandmete kogumise, visualiseerimise ja edastamisega ning veega seotud teemade kallal. 2023. aasta jooksul alustasid eksperdid tööd kahe Horisondi ja kahe Interregi projektiga. Rühm esitas viis EL-i tasandi taotlust, millest kaks olid edukad.

[Regions4Climate](#) (Horisont Euroopa) projektis oli edusamm ulatusliku mikrotasandi ilmaandurite võrgustiku loomine Pärnus. Lisaks lõpetasime 2023. aastal käima kaks veega seotud projekti: [NURSECOAST-II](#) (Interreg Läänemere piirkond), mis on suunatud väikestele hooajalisest koormusest mõjutatud reoveesüsteemidele turismipiirkondades, ja [TrustAlum](#) (Interreg Läänemere piirkond), mis tegeleb Läänemere piirkonna järvede eutrofeerumise probleemiga.

Energiateemasid käsitlev rühm jätkas tööd energiasüsteemide dekarboniseerimise ja valitsuste abistamisega rohelise ülemineku kavade väljatöötamisel. Eksperdid alustasid ja lõpetasid ühe Mistra Geopoliitika projekti, alustasid ühe Sida rahastatud projektiga ning lõpetasid ühe Sida ja ühe DG Reformi projekti. Rühm esitas üheksa uut taotlust, millest kaks olid edukad.

2023. aastal töötas energiarühm koos Trinomicsi, E3-Modellingi, Euroopa Komisjoni ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga välja [gaasivõrgu dekarboniseerimise stsenaariumid](#) Eesti jaoks. Eksperdid koostasid uuringu tihedas koostöös Läti, Leedu ja Soome ministeeriumide ja huvirühmadega ning vaatlesid kogu Balti-Soome piirkondlikku turgu.

Lisaks osales rühm koos SEI peakontoriga Sida rahastatud projektis "[Green Agenda for Armenia, Georgia, Moldova and Ukraine](#)" (GA GUMA). Projekt ühendab Armeeniat, Gruusiat, Moldovat ja Ukrainat erinevaid valitsussektori osapooli, et hinnata põhjalikult keskkonna-, kliima- ja energiaspektori olukorda, teha

kindlaks institutsioonilised, õiguslikud, poliitilised ja rakendamisega seotud probleemid/lüngad ning töötada välja tegevuskavad igas riigis.

Säästva arengu programmi (SD) juhiti 2023. aastal koos CEA-ga (sarnane süsteem alates 2022. aasta kevadest). Aasta lõpus toimus järgutine üleminek programmi iseseisvale juhtimisele. Programm koosnes viiest inimesest = 3,5 täistööajale taandatud töökohta 2023. aasta detsembris: kaks vanemeksperiti, üks ekspert, kaks nooremeksperiti). Aasta lõpus seadis programm eesmärgi toetada ühiskondlikke muutusi, et liikuda jätkusuutlikumate, vastupidavamate ja õiglasemate ühiskondade, eluviiside ja otsuste suunas. Säästva arengu programm oli 2022. aastal aktiivne kaheksas projektis, mille fookusvaldkondade hulka kuuluvad: 1) keskkonnahoidliku poliitika nõustamine, analüüs ja keskkonnahoidlik valitsemine, 2) suutlikkuse suurendamine jätkusuutliku ja kvaliteetse elukeskkonna loomiseks, 3) sotsiaalse kaasatuse ja õiglase ülemineku toetamine EL-i ja idapartnerluse riikides ning 4) keskkonnahoidlike oskuste ja töökohtade loomise suutlikkuse suurendamine, keskendudes eelkõige noortele. Programmi geograafiline fookus laienes 2023. aastal Eestist ja EL-ist EL-i idapartnerlusriikidesse ja Aiasse.

Kestliku ja kvaliteetse elukeskkonna suutlikkuse suurendamisel oli kõige edukam 2023. aastal lõppenud projekt Euroopa Komisjoni reformi peadirektoraadi rahastatud ja Trinomicsi juhitud projekt "[Kvaliteetse ja kestliku elukeskkonna poliitika arendamine](#)". SD meeskond juhtis soovitude väljatöötamist ruumiliste otsuste juhtimis- ja koordineerimissüsteemi parandamiseks koos Kliimaministeeriumi ehituse ja elukeskkonna osakonna ning Regionaal- ja põllumajandusministeeriumi ruumilise planeerimise osakonnaga. Suvel algas uus, Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi rahastatud projekt "[Kestliku ja kvaliteetse ruumi planeerimise tööriistakast Eestis](#)", mis jätkab jätkusuutlike linnade ja vastupidavate kogukondade toetamist kogu Eestis. Selle projekti eesmärk on töötada välja ühtne tööriistade ja juhendmaterjalide kogum, et suurendada ekspertide ja otsustajate suutlikkust teha ruumilise planeerimise otsuseid elukeskkonna jätkusuutlikkust ja kogukondade elukvaliteeti arvestades.

Rohepoliitika ja- valitsemise teemal nõustas SD meeskond Tallinna linna roheline valitsemise konsultatsiooniraamistikuga loomisel ja partnerlinnade leidmisel ning Euroopa 2023. aasta roheline pealinna programmis väljatöötatud [rohejalje ruumiliste sekkumiste](#) hindamisel linnas. SD meeskond töötas ka projektiga "[Maa taluvuspiirid: planeetaarsete piiride kontseptsioon ja selle rakendamise väljavaated Eestis](#)", et anda ülevaade raamistikuga seotud põhiteabest ja kommenteerida Eesti panuse arvutamise võimalikkust.

Sotsiaalse kaasatuse ning EL-i ja idapartnerlusriikide õiglase ülemineku teemal aitas säästva arengu programm kaasa õiglase ülemineku tööle projektis "[Regions4Climate](#)" ning juhtis õiglase ülemineku valdkondadevahelist koostööd projektis "[Green Agenda for Georgia, Ukraine, Moldova and Armenia](#)".

Keskkonnahoidlike oskuste ja töökohtade loomiseks vajaliku suutlikkuse suurendamisel keskendusime eelkõige noortele. Programm andis oma panuse Euroopa jätkusuutlikkuse ülemineku teemakeskuse (ETC ST) meeskonda, mis toetas Euroopa Keskkonnaagentuuri ja selle liikmesorganisatsioone meetodite tundmaõppimisel ja noorte kaasamise lähenemisviisi väljatöötamisel. SD meeskond lõpetas ka oma pikaajalise projekti "[Üleeuroopaline noorte tööhõivevõrgustik jätkusuutliku energiamajanduse arendamiseks saartel](#)" (YENESIS), mis toetas roheliste töökohtade loomisel Eestis, Küprosel, Itaalias, Hispaanias, Horvaatias ja Norra saartel elavaid noori, kes ei omanda parasjagu haridust, ei käi tööl ega osale koolitustel.

Keskkonnakorralduse programm tegeleb peamiselt teemadega nagu säästev tarbimine ja tootmine, sh ringmajandus, kestlik jäätmekäitlus ning kliima-/katastroofiohu hindamine. Programm keskendub kahele peamisele töövaldkonnale: säästev tootmine ja tarbimine ning ühiskondlikud üleminekud. Meie eesmärk on parandada kestlikkuse juhtimist ning kutsuda nii avalikku kui ka erasektorit üles suurendama oma ambitsioone valdkondades, mis on seotud piisavusel põhineva ringluse, ressursside haldamise, linnade jätkusuutlikkuse ja kliimamuutuste vastupanuvõimega. Samuti mõistame, kui oluline on kaasata muutuste protsessi kogu ühiskond, et tagada õiglasel tulemusel. Partneritega koostöös arendame ühist arusaama huvirühmade vajadustest, aitame välja selgitada ja arendada vahendeid ja protsesse, mis võimaldaksid teadmussiiret ning suurendaksid meie partnerite kestlike üleminekutega seotud pädevust.

Keskkonnakorralduse programmi koosseis on viimastel aastatel olnud suhteliselt stabiilne. Kokku töötas keskkonnakorralduse programmis kuus inimest täistööajaga ja üks inimene 0,25 osaga täistööajast. Veebruaris liitus programmiga nooremekspert, kuid muid muudatusi 2023. aastal personali koosseisus ei toimunud.

2023. aastal oli EM programmil töös seitse suuremat projekti. Interregi Läänemere regiooni programm rahastas kolme projekti: “Baltiplast –plastireostuse vähendamine ringmajanduse kontekstis Läänemere-maades”, [“ChemClimCircle – kemikaalide, kliima ja ringluse kriteeriumide integreerimine hankeprotsessidesse”](#) ja projekt [“StratKIT+ Säästvad riigihanked ja toitlustusvõrgustik”](#). Horisont programm rahastas kaht projekti: [“SchoolFood4Change”](#) ja [“Regions4Climate”](#). EM programm on kaasatud 2023. aastal alguse saanud projekti [“Green Transition in Eastern Partnership countries of Armenia, Georgia, Moldova and Ukraine”](#) (GUMA), mis toimub koostöös SEI peakontoriga ja hõlmab kogu SEI Tallinnat.

EM programm jätkas Eesti [Green Key](#) süsteemi toetamist koostöös EAS-iga ning Kliimaministeeriumi toetamisega roheliste riigihangete ja keskkonnajuhtimise tõhustamisel (koolitusmaterjalide väljatöötamine ametiasutustele ja omaavalitsustele roheliste riigihangete ja EMASi rakendamise kohta).

Aasta teisel poolel algas kaks tekstiiliga seotud projekti: üks koostöös Kunstiakadeemiaga [taaskasutuse süsteemi arendamiseks Keenias](#) ja teine [tekstiilijäätmete tekke analüüsimiseks Eestis](#).

Programm on olnud aktiivne ka teaduspartnerluste edasisel tugevdamisel EL-i ja Läänemere tasandil. Koostöö teiste uurimispartneritega on viinud järjekordse eduka projektitaotluseni. 2023. aasta lõpus käivitus Interregi Läänemere piirkonna programmis uus projekt [“Change\(K\)now – Mõtteviisi muutus üleminekuks ringsetele lahendustele toidupakkumise süsteemides Läänemere piirkonna linnades”](#).

KOMMUNIKATSIOONITEGEVUSED

2023. aasta oli SEI Tallinnale kommunikatsiooni poolest edukas ning lähtus mõjusamast ja strateegilisemast lähenemisviisist. Meie kommunikatsioonistrateegia keskendus senisest enam planeerimisele ja strateegilistele tegevustele, mis aitasid vähendada spontaanseid ja kiireloomulisi kommunikatsioonivajadusi. Seda arengut võimaldas tihedam koostöö programmidega ja SEI globaalsete kommunikatsiooniresursside tõhus kasutamine, sealhulgas näiteks rahvusvahelise sotsiaalmeedia kasutamine, rahvusvaheliste meediakajastuste planeerimine ning SEI rahvusvahelise töö propageerimine Eesti sihtrühmades. Samuti kasutasime aktiivselt globaalseid ressursse, nagu kvaliteetsed kujundusmaterjalid, Datawrapperi programm interaktiivsete graafikute loomiseks, Adobe graafilise disaini tarkvara, ning nihutasime sisekommunikatsiooni planeerimise Asana platvormile, mis aitab SEI Tallinna kommunikatsiooni tõhusamalt korraldada.

Kirjeldatud muudatuste tulemusel saime SEI Tallinna jälgijatele sotsiaalmeedias pakkuda rohkem haaravat sisu, mille tulemusel kasvas [Facebooki](#) jälgijate arv ja paranesid postituste sihtrühmani jõudmise näitajad. Meedias suurendas SEI Tallinn 2023. aastal üldist meediakajastuste arvu, aga ka nende kajastuste osakaalu, kus me oleme aktiivses rollis, sealhulgas pressiteated, intervjuud, arvamused artiklid jne. Kokku oli SEI Tallinnal 2023. aastal 335 meediakajastust. Sögisel korraldasime tiimile meediakoolituse, millega suurendasime SEI Tallinna ekspertide teoreetilisi teadmisi meediatööst ja praktilisi intervjuuoskusi.

Üks 2023. aasta olulisemaid tegevusi oli energeetikaga seotud avalikku arutellusse panustamine enne parlamendivalimisi. Selleks korraldasime kohtumisi valimistel kandideerivate erakondadega, tegime koostööd ajakirjanikega ja valmisime ette erinevaid kommunikatsioonimaterjale.

Teiseks õnnestus meil päevakorras hoida jäätmeäitluse teemat. SEI Tallinn oli Eesti ajakirjanikele üks peamisi allikaid, kes aitas avada jäätmeäitlusküsimusi ja anda sisendit poliitiliste reformide vajalikkusest Eestis. SEI Tallinna vanemekspert Harri Moora oli oluline kõneisik sel teemal ja esines erinevates meediakanalites kokku 52 korral, sh raadios, televisioonis, veebimeedias ja ajalehtedes. SEI Tallinna eesmärk on olnud suurendada üldsuse teadlikkust, osaleda aktiivselt aruteludes poliitikakujundajatega ja kommenteerida poliitilisi valikuid. Muuhulgas andsime Vikerraadio saates "[Reporteritund](#)" põhjaliku intervjuu Eesti jäätmeäitlusküsimuste kohta. Harri Moora osales koos ministeeriumi esindaja ja teiste peamiste huvirühmadega [raadiodebatil](#), kus arutlesid jäätmereformi üle. Samuti rääkis Moora ERR-i [raadiouudistele](#) keskkonnaministeeriumi plaanist tõsta prügi põletamise ja prügilasse ladestamise tasu. Samal teemal andis ta intervjuu Eesti Televisiooni [hommikusaates](#). Moora [kommenteeris](#) valitsuse plaani rohkem ehitusjäätmeid taaskasutada, kuidas seda teha, ning et Eestit ootab [Euroopa Liidult jäätmetrahv](#).

2023. aastal esitasime erinevates kanalites sõnumeid roheliste hangete teemal. SEI Tallinna vanemekspert Evelin Piirsalu andis SEI projektis "[Roheliste riigihangete kasutuselevõtu kiirendamine ELis](#)" tehtud töö põhjal ja [T20](#) 2023 raames panuse SEI poliitilise ülevaate koostamisse [soovitustega](#), kuidas saaks G20 kasutada ära roheliste riigihangete potentsiaali. Lisaks sellele avaldas väljaanne [Euractiv](#) Piirsalu seisukohad keskkonnahoidlike riigihangete rollist ehitustegevusest ja maanteetranspordist tekkiva süsinikuheite vähendamisel EL-is. Novembris 2023 toimus Euroopa rohelise pealinna 2023 programmis NEXPO Tallinn, Eesti ajaloo suurim rohelise tehnoloogia mess. SEI Tallinn korraldas NEXPO-l rahvusvahelise [rohelise valitsemise konverentsi](#). Konverents hõlbustas koostööd kohalike omavalitsuste, ettevõtete ja üksikisikute vahel, kes on huvitatud rohelisest valitsemisest Läänemere piirkonnas. Üritusest võttis osa üle 170 osaleja kohapeal ja sada veebis, mis andis võimaluse edendada huvirühmade koostööd ja õppida üksteise kogemustest. SEI Tallinna ekspert Evelin Piirsalu tegi konverentsi avaettekande teemal, kuidas keskkonnahoidlikud riigihanked võivad aidata kohalikke omavalitsusi keskkonnahoidlikul valitsemisel. Enne konverentsi avaldas SEI Tallinn Äripäevas arvamust "[Eesti riigihanked vajavad põhimõttelist muutust](#)".

SEI Tallinna kommunikatsioonimeeskond juhib Interregi projekti [NURSECOAST-II](#) kommunikatsioonitööd ning aitab kaasa SEI uue projekti [BiH SuTra](#) kommunikatsiooni- ja kaasamistöele Bosnia ja Hertsegoviinas.

UURINGUD JA PUBLIKATSIOONID

Meie portfoolio on tihedalt seotud kolme SEI mõjuvaldkonnaga. Tegelesime kliimariskide vähendamisega 1) kõrvaldades tõkkeid kliimateabele juurdepääsul ja/või kliimateabe mõistmisel ja toetades kohanemist ning 2) toetades arenguid vähese CO₂-heitega energeetikasüsteemile üleminekul, mis on kooskõlas EL-i

energiasüsteemide ümberkujundamise poliitikaeesmärkidega. Toetasime tegevust madalale süsinikuheitele ülemineku suunas Eestis ja Läänemere piirkonnas (R1, R3) mitme projekti kaudu, nt gaasisektori dekarboniseerimine Baltikumis ja Soomes ning võrguta tehnoloogiad Kuubal. Töötasime kliimaandmete kättesaadavuse parandamise või loomise kallal, et tugevdada kohanemise ja katastroofiohu vähendamise seotud otsuste tegemist (R2) ning edendasime rahvusvahelist koostööd kliimamuutuste valdkonnas (R5), näiteks rajades Tallinnasse ja Pärnusse ilmaandurite võrgu, mis võimaldab saada ruumiliselt palju detailsemaid andmeid, millega toetada rohelist ja kliimasõbralikku linnaplaneerimist. Samuti alustasime projekte, mis ühendavad huvirühmi ja ilmateenistusi, et parandada ilmastiku- ja kliimaandmete kvaliteeti ja teabevahetust, mis puudutab mõjupõhiseid hoiatusi ja tugevaid sademehoogusid.

Kaks SEI Tallinna *seed*-projekti jätkusid 2023. aastal ning lõppevad 2024. aastal. Üks projekt tegeleb riiklike ilmateenistuste [mõjupõhiste hoiatussüsteemide parimate tavade hindamisega](#) (projekt koos SEI Aasiaga) ja teine sademeandmetega seotud kasutajate vajaduste hindamisega ([RadClim BSR](#), koos partneritega Rootsist, Soomest, Saksamaalt, Poolast ja Eestist). Esimeses projektis koostasid eksperdid parimate tavade dokumendi, mis tugineb nende asutuste edusammudele, kes on juba üle läinud mõjupõhiste hoiatustele. Projekt tuvastas samas võimalikud probleemid ja takistused asutuste jaoks, kes on üleminekuprotsessis (lõpetatud 2024. aastal). Teine projekt korraldas kasutajauuringu Rootsist, Eestist ja Poolas ning lõi raamistiku radaripõhise sademete klimatoloogia väljatöötamiseks Läänemere-piirkonna jaoks tulevikus.

Läänemere-äärsed riigid on investeerinud palju suurtesse reoveepuhastusseadmetesse, jättes tähelepanuta reoveekäitluse maapiirkondades, näiteks saartel ja rannikualadel, kus on levinud väiksemad kohalikud süsteemid. [NURSECOAST-II](#) (Interreg Läänemere piirkond) projekt on suunatud väikestele reoveesüsteemidele, mida mõjutab hooajaline turism. SEI Tallinn korraldas 2023. aastal küsimustiku Saare maakonnas, kus elab umbes 32 000 elanikku ja kus 43% inimestest kasutab kohapealseid reoveesüsteeme. Uuringu eesmärk oli hinnata kohapealsete süsteemide seisukorda, tehnoloogiat, hooldust ja investeerimisvajadusi turismiteenust pakkuvates majapidamistes. Uuringu esialgsetele tulemustele tuginedes on 2024. aastaks kavandatud intervjuud kohalikega, et uurida nende reoveesüsteemide usaldusväärsust, nõuetele vastavust ja keskkonnaaspekte.

Augustis algas projekt [TrustAlum](#) (Interreg Läänemere piirkond), mis tegeleb Läänemere piirkonna veemajanduse ühe olulisema probleemi, eutrofeerumisega, täpsemalt järvede ajaloolise fosforikoormusega. Projektis võitlevad eksperdid ALUM-meetodi abil vetikate liigse õitsemise vastu, mis pärsib veekogu ökosüsteemi teenuseid ja on ohtlik tervisele. Meetod põhineb alumiiniumsoola kasutamisel, mille edu veepuhastuses tõestavad muu maailma näited. Tõhususest hoolimata pole ALUM-meetod Balti riikides populaarne, kuna selle hind on kõrge, inimesed on sageli tulemuste suhtes skeptilised ja tunnevad alumiiniumi ees hirmu. Projekt keskendub usalduse suurendamisele meetodi vastu: selleks korraldavad eksperdid ALUM-meetodi tutvustusi, loovad toetavaid õppevahendeid ja eksperditeadmisi ühendava platvormi. SEI Tallinn korraldas 2023. aastal seminari, et tutvustada meetodit Eesti huvirühmadele. Samuti osaleme aktiivselt platvormi loomisel, mis hakkab ALUM-meetodi kohta pakkuma ajakohast teavet.

2023. aasta suvel kutsuti SEI Tallinn liituma Euroopa COST Action FAIRNESSi, mikrometeoroloogilise mõõtmisvõrgu ekspertide konsortsiumiga. Selle kutsega tunnustatakse SEI Tallinna pingutusi linnade ilmaandurite võrgustike loomisel Eestis (Tallinn 2022. aastal, Pärnu 2023. aastal). Roomas toimunud vahekonverentsil tutvustasime oma tulemusi teaduskogukonnale. Osalesime aruteludes, et rääkida

saadud andmete seadistamisest, kasutamisest ja uute teadmiste levitamisest. Lisaks kutsuti meid aktiivselt osalema linnade ilmastikunäitajaid käsitleva ülevaateartikli koostamises maineka teadusajakirja jaoks – artikli esitamine on kavandatud 2024. aastaks.

2023. aastal töötasime ressursside jätkusuutliku kasutamise ja vastupidavate ökosüsteemide nimel, näiteks koostades ruumilise planeerimise arengustrateegia ja tegevuskava, et toetada sidusat poliitikakujundamist kvaliteetse ja jätkusuutliku elukeskkonna loomiseks Eestis. Samuti töötasime Euroopa Keskkonnaagentuuriga sõlmitud raamlepingu alusel jätkusuutlikkuse tulevikutrendide kallal.

Parema tervise ja heaolu mõjuvaldkonnas töötasime peamiselt ringmajanduse, säästva tarbimise ja linnaplaneerimise teemadel, et parandada inimeste tervist ja heaolu. Ringmajandusele keskenduvate projektide eesmärk on ohutum ja tõhusam jäätmekäitlus ja ringlussüsteemid (näiteks toidu- ja tekstiilitööstus), samuti ühiskonna ja huvirühmade suunamine säästvamale eluviisile ja tarbimisele. Näiteks oleme ühe tööpaketi juhid uues Horisondi projektis [SchoolFood4Change](#), mille eesmärk on muuta koolitoit meeldivaks ja tervislikuks nii lastele kui planeedile. Selle projektiga jätkame oma tööd jätkusuutlike toidusüsteemide, sealhulgas toidujäätmete vältimise ja vähendamise alal. 2023. aastal alustasime kahe uue tekstiilijäätmete ja nende ringlussevõtmisega seotud projektiga. Üks projekt toimub koostöös Kunstiakadeemiaga [upcycling-süsteemi arendamiseks Keenias](#) ja teine [tekstiilijäätmete tekke analüüsimiseks Eestis](#).

Märtsis 2023 lõppes koos SEI peakontoriga [koostööprojekt](#), mille eesmärk oli kiirendada EL-i keskkonnanahoidlike riigihangete kasutuselevõttu, et vähendada kasvuhoonegaaside heidet suure keskkonnamõjuga sektorites. Projekti käigus koostasid eksperdid mitu briifi ja üldise projektiaruande. Jaanuarist kuni märtsini 2023 toimus mitu seminari, kus eksperdid tutvustasid uurimistulemusi.

2023. aasta projektidest (kokku 42) on järgmised teadus- ja rakendusuuringute projektid:

1. EEA: ETC-ST (Euroopa Teemakeskuse raamleping jätkusuutlike trendide, väljavaadete ja mõju kohta)
2. DG Reform: Gaasi dekarboniseerimise stsenaariumite väljatöötamine Eesti jaoks
3. SEI S&I: Mõjupõhise hoiatamise parimate tavade hindamine
4. Swedish Institute: RadClim BSR (Radariklimatoloogia arendamine Läänemere piirkonnas – sidusrühmade vajaduste väljaselgitamine)
5. SEI: SEI algatus võrguta lahenduste loomisel
6. Urban Initiative (ChEW) Phase 3: Õiglane linnastumine tervise ja heaolu nimel, Phase 3
7. SchoolFood4Change - Koolitoidu ja koolide ümberkujundamine võttes arvesse rahvatervist ja ühiskonna ning keskkonna vastupidavust
8. BaltiPlast: Plastireostuse vähendamine ringmajanduse kontekstis Läänemere maades
9. CircPro: nutikad ringhanked
10. Accelerating EU's GPP uptake: hoovad kasvuhoonegaaside intensiivsuse vähendamiseks võtmesektorites
11. Eestis tekkivate tekstiilijäätmete ringlussevõtu ja tootearenduste lahenduste väljatöötamine
12. Upcycling in Kenya: Upmade oskusteabe viimine Keeniasse
13. Iru elektrijaamas põletatavate jäätmete koostise ja omaduste määramine ning CO2 heitkoguste fossiilse ja mittefossiilse osa koefitsientide määramine.
14. Regions4Climate: Suuremahulised kliimavastupidavuse näited, mis loovad piiriülest väärtust
15. Nursecoast: NURSECOAST-II – toitaineid vähendavad lahendused rannikulähedastes turismi piirkondades

16. Tööriistakast jätkusuutlikuks ja kvaliteetseks ruumiliseks planeerimiseks
17. Sustainable Living Environment: Sidusa poliitika kujundamine kvaliteetse ja jätkusuutliku elukeskkonna nimel Eestis
18. Planetary boundary concept: Kontseptsiooni rakendamise ülevaade ja väljavaated Eestis
19. Green trace: roheliste ruumiliste sekkumiste mõju, tajumise ja kasutamise uuring Tallinnas
20. Kliimaargumentide arvestamine keskkonnamõju hindamisel
21. GA GUMA: Green Agenda Gruusias, Ukrainas, Moldovas ja Armeenias
22. AGORA: Kogunemiskoht kohanemise koosloomeks
23. Net Zero Cities: Net Zero Cities Climate Investment Model
24. UA-GRIDEX: Ukraina energiavõrgu vastupanuvõime ja infrastruktuuri arendamine
25. REPD: Taastuvenergia poliitikate andmebaas
26. ChinaMistra: Hiina suur mäng Pärsia lahe piirkonnas
27. Trust Alum: Usalduse tekitamine ALUM meetodi vastu sihtrühmades – tõhus, kuid valesi mõistetud meetod veekvaliteedi parandamiseks
28. GESEP initiative: SEI algatus – sugu, sotsiaalne võrdsus ja vaesus

PUBLIKATSIOONID:

Aastal 2023 avaldasid SEI Tallinna eksperdid väga aktiivselt nii eelretsenseeritud artikleid, projektiaruandeid kui poliitikaülevaateid. Allpool on loetletud meie eelmisel aastal avaldatud publikatsioonid:

Eelretsenseeritud artiklid:

- Lylykangas K, Cachia R, Cerrone D, Kriiska K, Norbistrath U, **Walke PR**, Joutsiniemi A, Heinonen J (2023) Territorial and Consumption-Based Greenhouse Gas Emissions Assessments: Implications for Spatial Planning Policies. Land 12 (6) 1144. Doi: 10.3390/land12061144
- Saleth, L. & **Varov, I.**, (2023) Anticipating lithium extraction in northern Portugal: A Sacrifice Zone in the making?, Journal of Political Ecology 30(1), 294–315. Doi: <https://doi.org/10.2458/jpe.4849>
- Tuhkanen, H. (2023). Shifting power through participation in post-disaster recovery: a scoping review. International Journal of Disaster Risk Reduction. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.ijdrr.2023.104041>

Projekti- ja poliitikaaruanded:

- **Piirsalu, E., Varov, I., Kaaret, K., Uiboleht, K., Kuldna, P.** (2023). Mapping the school food system. D 2.2 joint report of mapping. <https://www.sei.org/publications/mapping-study-of-the-school-food-systems-in-12-eu-countries/>
- Torres Morales, E., Skinner, F., Hemingway, P., Axelsson, K. & **Piirsalu, E.** (2023). Unlocking the G20's Green Public Procurement Potential. Think20. <https://t20ind.org/research/unlocking-the-g20s-green-public-procurement-potential/>
- Axelsson, K., **Piirsalu, E.**, Nilsson Lewis, A., **Kaaret, K.** & Torres Morales, E. (2023). Green Public Procurement: a lever for mitigating European greenhouse gas emissions. <https://doi.org/10.51414/sei2023.013>
- Nilsson Lewis, A., **Kaaret, K.**, Torres Morales, E., **Piirsalu, E.**, Axelsson, K. (2023). Green Public Procurement: a key to decarbonizing construction and road transport in the EU. <https://doi.org/10.51414/sei2023.007>

- **Tamm, K., Jaama, K.M, Huang, S., Tool, B.** (2023). Rohejälje ruumisekkumiste mõju ruumitajule ja – kasutusele. SEI aruanne. Stockholm Environment Institute.
- **Tamm, K., Tool, B., Huang, S., Jaama, K.M,** Rosenberg, A. (2023). Recommendations to improve governance and coordination system for spatial decisions. Deliverable 5 Report. Coherent Policy Development for High-Quality and Sustainable Living Environment. https://eehitus.ee/wp-content/uploads/2023/11/D5-Recommendations-for-governance-and-coordination-system_Final.pdf
- Aeby, L., Lee, L.Y., Gorenstein Dedecca, J., van Nuffel, L., **Keypour, J., Muthukumaran, G., Tool, B.** (2023) Gas Decarbonisation Pathways for Estonia (3 Baltic states + Finland). Deliverable 8: Final report.

Konverentsidel osalemised

- **Hoy A,** Gutbrod K (2023) Showing the value of green spaces from a climate perspective: a weather sensor network for city spaces in Tallinn. EGU General Assembly, Vienna, Austria, 24.-28.04.2023. Doi 10.5194/egusphere-egu23-8092
- **Lowry B, Hoy A,** Hashemi H (2023) RadClim BSR - Towards a Radar-based Precipitation Climatology for the Baltic Sea Region. EGU General Assembly, Vienna, Austria, 24.-28.04.2023. Doi 10.5194/egusphere-egu23-8725
- **Hoy A, Cheng-Wei Yu A, Jaama KM, Lowry B** (2023) Assessing urban heat island conditions in Pärnu (Estonia) via a network of 50 weather sensors. EMS annual meeting, Bratislava, Slovakia, 04.-08.09.2023. Doi 10.5194/ems2023-119
- **Lowry B, Hoy A,** Hashemi H, **Karolin K** (2023) RadClim BSR - Towards a Radar-based Precipitation Climatology for the Baltic Sea Region. EMS annual meeting, Bratislava, Slovakia, 04.-08.09.2023. Doi 10.5194/ems2023-385
- **Lowry B,** Ghimire U, Bössner S, **Hoy A** (2023) Assessing Best Practices of Impact-Based Alerting in Europe and Asia: A Case Study Approach. EMS annual meeting, Bratislava, Slovakia, 04.-08.09.2023. Doi 10.5194/ems2023-281
- **Piirsalu, E., Varov, I., Kaaret, K., Uibolet, K., Kuldna, P.** (2023). The situation of School Food System in European Countries. Poster in Hidden Hunger Congress 4-6 September 2023, Stuttgart, Germany
- **Piirsalu, E.** (2023). Sustainable Public Meal Toolkit. Poster in Hidden Hunger Congress 4-6 September 2023, Stuttgart, Germany. The poster received one of the three best posters prize
- **Tamm, K.** (2023). How well are we preparing young people for green jobs in the EU? Final conference of the YENESIS – Youth Employment Network for Energy Sustainability in Islands, Rome, Italy.
- **Tamm, K.** (2023). Promoting socio-ecological transformations by investing in research and education. Towards a fair green and digital transition through youth skills development conference, Tallinn, Estonia.
- **Tamm, K.** (2023). How to empower social transformations. Green Habito Conference 2023: Civil Society Ideas for the Sustainable Green Future of Europe, Tallinn, Estonia.
- **Varov, I.,** (2023). Contesting a new wave of green extractivism in Europe: How can the degrowth movement support anti-mining struggles on the ground? 9th International Degrowth Conference, Zagreb, Croatia.
- Gorenstein Dedecca, J., **Keypour, J.** (2023). Gas decarbonisation pathways for the Baltic Regional Gas Market Countries. Estonia Gas Market Annual Conference 2023, Tallinn, Estonia
- **Muthukumaran, G.** (2023). Decentralized Solutions for Island States: Enhancing Energy Resilience in Cuba. XIV International Convention on Environment and Development 2023, Havana, Cuba

PANUS POLIITIKAKUJUNDAMISSE

Partnerlussuhted, koostöö ja ühisloome on meie jaoks kvaliteetsete teadusuuringute ja poliitika mõju saavutamisel väga olulised. 2023. aastal jätkasime oma aastakümnete jooksul arendatud võrgustikesse panustamist. Tegutsesime Eesti keskkonnaalaste vabaühenduste võrgustiku kaudu ja koordineerisime koos teiste mõttekodadega tegevusi valimiste eel. Jätkasime koostööd Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooniga, Eesti jätkusuutlike ettevõtete võrgustikuga. SEI Tallinnal oli koostöö ka Euroopa 2023. aasta roheline pealinna Tallinnaga. Koostöö kulmineerus novembris toimunud ühise konverentsiga. 2023. aastal osalesime mõttekodade võrgustikus Think Sustainable Europe ning alustasime oma projektiga GUMA partnerlussuhete arendamist Ukrainas, Gruusias, Moldovas ja Armeenias. Samuti jätkus meie strateegiline partnerlus Euroopa Keskkonnaagentuuriga Euroopa Säästva Ülemineku Teemakeskuse kaudu, kus toetasime EEA-d erinevate uuringute abil.

2023. aastal alustas SEI Tallinn koos SEI peakontoriga Sida rahastatud projekti “Armeenia, Gruusia, Moldova ja Ukraina roheline tegevuskava” (GA GUMA). Projekt ühendab Armeenia, Gruusia, Moldova ja Ukraina erinevaid valitsussektori osapooli, et hinnata põhjalikult keskkonna-, kliima- ja energiasektori olukorda, teha kindlaks institutsioonilised, õiguslikud, poliitilised ja rakendamisega seotud probleemid/lüngad ning töötada välja tegevuskavad igas riigis. Arvestades meie laialdast ülemineku- ja poliitikakujundamiskogemust, juhib Tallinna Keskus tegevusi projekti olulisemates valdkondades: energia, kliima, transport, tööstus ja ringmajandus ning õiglane üleminek.

Samuti töötas SEI Tallinn koos Trinomicsi, E3-Modellingi, Euroopa Komisjoni ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumiga välja gaasivõrgu dekarboniseerimise stsenaariumid Eesti jaoks. Ekspertid koostasid uuringu tihedas koostöös Läti, Leedu ja Soome ministeeriumide ja huvirühmadega, vaatlesid kogu Balti-Soome piirkondlikku turgu ning hindasid taastuvate gaasialternatiivide kasutuselevõtu stsenaariume ja poliitikat. See töö on hädavajalik Ukraina sõja valguses ja hõlmas palju olulisi uurimisküsimusi. Muuhulgas aitas uuring leida lahendusi regiooni sõltuvusele Venemaa maagaasist ja hinnata kodumaise taastuvgaasi pikaajalise kasutamise võimalusi Soome-Balti ühisel gaasiturul. Analüüs on alus Eesti energiapoliitika arengukava (ENMAK) väljatöötamisel ja suunab teisi Soome-Balti piirkonna riike oma vastava poliitika täpsustamisel, et toetada taastuvate gaaside kasutuselevõttu ja loobuda 2050. aastaks järk-järgult maagaasi kasutamisest.

Kliimamuutuste leevendamise kõrval olid kohanemistegevused prioriteetsed ka [AGORA](#) projekti (Euroopa Horisont) kaudu, mille eesmärk on parandada kliimamuutustega kohanemisega seotud otsuste tegemist. Projekti eesmärk on võimendada ja edendada parimaid tavasid, uuenduslikke lähenemisviise, poliitilisi vahendeid ja juhtimisvõimalusi, et kaasata kogukondi ja piirkondi otstarbekalt ning tõhusalt kliimameetmetesse. 2023. aastal koostasime ulatuslikud nimekirjad rahvusvahelistest ja riiklikest tööriistadest, mis annavad ülevaate kliimamuutustest, riskidest ja kohanemisandmetest. Need liidetakse uuele digiplatvormile, et hõlbustada juurdepääsu kliimateabele Euroopa tasandil, ning ühendatakse SEI Oxford WeAdapt platvormiga. Digiplatvormiga pakume kodanikele ja huvirühmadele juurdepääsu olemasolevatele kvaliteetsetele avatud andmetele ja teabele ning saame jagada juhiseid. Lisaks tegeleme projektis kodanike kaasamisega kliimamuutustega kohanemisse ja loome partnersuhteid, et tugevdada poliitikakujundajate jaoks olemasolevaid kliimateadmiste platvorme.

Eelmisel aastal toetasid SEI Tallinn ja Syke Euroopa kui Säästva Arengu Teemakeskuse (ETC ST) partnerid Euroopa Keskkonnaagentuuri (EEA) ühisloome ja huvirühmade asjakohase kaasamise teemal ning koostasid metoodikad noortega suhtlemise toetamiseks. SEI Tallinna töö ETC ST-s valmistab ette plaani kaasata rohkem huvirühmi EEA keskkonnaseisundi (SOER) aruande väljatöötamisse koos Euroopa keskkonnateabe ja -vaatlusvõrgustiku (EIONET) rühmadega üle EL-i. Noored on sihtrühm, keda EEA-l pole olnud lihtne mõista ega kõnetada, seega oli kaasloome õppimise teekond, kus poliitikakujundajad kohtusid ja õppisid, kuidas suhelda noortega atraktiivsel ja arusaadaval viisil. Eksperdid töötasid koos noortega välja kaks veebiseminari: üks oli mõeldud heade näidete tutvustamiseks, mida esitleb SEI Tallinn, ning teine poliitikakujundajate ja noorte vaheliseks suhtluseks. Lisaks valmis kaasloome tulemusel 2023. aasta lõpuks aruanne noorte kaasamise kohta, et toetada EIONETi rühmi ja EEA-d.

2023. aastal aitasime kujundada avaliku planeerimise poliitikat ja valitsemist Eestis. Seda tõukas tagant hulk põhjuseid, sealhulgas valitsuse rohepoliitika ekspertrühma soovitusel, tähelepanu püsivatele struktuuriprobleemidele, mida käsitles Euroopa Komisjoni reformi peadirektoraadi rahastatud projekt „Kvaliteetse ja kestliku elukeskkonna poliitika arendamine”, ning parlamendivalimised. Valimised tõstsid poliitilist tahet muutusteks, mille tulemusel korraldati ümber mitu ministeeriumi ja nende ülesanded. Sel perioodil koostas SEI Tallinn koos Kliimaministeeriumi ehituse ja elukeskkonna osakonna ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ruumilise planeerimise osakonnaga soovitusi, kuidas parandada ruumiplaneerimist puudutavate otsuste juhtimise ja koordineerimise süsteemi. See koostöö aitas suunata reforme, täpsustada ruumilise planeerimise valdkonna võtmeisikute rolli ja vastutust ning andis tuge riikliku ruumiagentuuri loomisele, mis on hädavajalik jätkusuutliku, kaasava ja kvaliteetse elukeskkonna loomiseks kogu Eestis.

Samuti oleme ellu viinud olulisi poliitilisi kohustusi ringhangete valdkonnas. Ringhangete põhimõtete edendamiseks riigis on Eesti välja töötanud kolm strateegilist dokumenti, mis hõlmavad SEI Tallinna ja CircPro projekti ekspertteadmisi: need on ringmajanduse valge raamat, riiklik jäätmekava ja riigihangete strateegilised põhimõtted. Lisaks lõpetasid ametkonnad 2023. aastal riigihangete strateegiliste põhimõtete koostamise – dokument toob välja peamised väärtused, mida riigihangete tegemisel arvestada. Dokumendi esimene jätkusuutlikkusele pühendatud peatükk arvestab ka SEI Tallinna panust, mille andsime 2023. aasta märtsis lõppenud projekti CircPro käigus.

Kohalikul tasandil oli oluline saavutus ulatusliku mikromõõtmelise ilmaandurite võrgustiku rajamine Pärnusse 2023. aasta juunis projektiga Regions4Climate (Euroopa Horisont). Sarnane võrgustik töötab SEI Tallinna eestvedamisel 2022. aasta maist saadik ka Tallinnas. Linnapiirkonnad, mida iseloomustavad hooned, teed ja parklad, takistavad õhu liikumist ja aitavad kaasa inimtekkelise kuumusele. Kuigi olemasolevad andmed satelliitidelt, radarijaamadest ja kliimamudelitest annavad ülevaate linnaruumist, on täpne mõõtmine ja kalibreerimine linnas hädavajalik. Selle probleemi lahendamiseks paigutasime suvise sooja merevee poolest tuntud Pärnusse 50 temperatuuri- ja niiskusandurit. Andurid on strateegiliselt jaotatud, et võtta arvesse erinevaid maakasutuse ja linnaruumi tegureid. Võrgustik aitab kaardistada Pärnu kuumasaared ja nende sõltuvuse konkreetsetest ilmastikuoludest. Kogutud andmed pakuvad ülevaadet linna kohalikest temperatuurioludest ning toetavad kliimakommunikatsiooni, linnaplaneerimist ja kliimariskide vähendamist. Eksperdid esitlesid tulemusi kahel rahvusvahelisel konverentsil ja kahel seminaril Pärnu piirkonna kohalike omavalitsuste töötajatega. Selle abil parandasid nad teadlikkust praegustest ja tulevastest kliimamõjudest ning aitasid kujundada kliimamuutustele vastupidava planeerimise ja kohanemise poliitikakavasid. Andmebaasi põhjal on valminud andmete visualiseerimise tööriista beetaversioon, avalik versioon valmib projektis 2024. aastal.

SUUTLIKKUSE ARENDAMINE

Kogu 2023. aasta jooksul korraldasime märkimisväärse hulga koolitusi, seminare ja üritusi, mille eesmärk oli tõsta huvirühmade teadlikkust ja suutlikkust. Tegime seda otseselt suutlikkuse suurendamisele suunatud projektitööga ja tööriistade abil, mille töötasime välja erinevates teadusuuringutele suunatud projektides.

Näiteks korraldas SEI Tallinn koostöös EAS-iga Rohelise Võtme koolitussarja. Roheline Võti on rahvusvaheline keskkonnamärgistuse süsteem turismiorganisatsioonidele. Tallinnas toimunud hübriidvormis koolitusseminaridel osales kokku üle 50 turismiorganisatsiooni (hotellid, restoranid ja turismiobjektid). Koolitussarja jooksul kasvas Rohelise Võtme sertifikaatide arv mitu korda: 2023. Aasta lõpuks oli Eestis 75 Green key märgisega ettevõtet.

VINCI projektis töötas SEI Tallinn välja uuendusliku koolituse õppekava ja uuenduslikud koolitusmaterjalid, et tõsta turisminduse huvirühmade teadlikkust sellest, milline on valdkonna panus kliimamuutustesse ja millised on võimalused edendada vähese süsinikuheitega turismi. Koolitusmaterjalid on mõeldud turismiga seotud kutsehariduse õpetajatele ja koolituste läbiviijatele. Materjale saavad nad kasutada õpilaste või turismiga seotud organisatsioonide töötajate tõhusaks koolitamiseks vastavalt oma õpistiilile ja vajadustele vähese süsinikuheitega turismi teemal.

StratKIT+ projektis laiendasid eksperdid säästva avaliku toitlustuse tööriistakomplekti 11 uue tööriistaga, mis aitavad parandada omavalitsuste kohanemist muutustega kriiside ajal.

SEI Tallinn andis oma panuse ka SEI Gridless Solutions algatusse, mille osalised keskendusid detsentraliseeritud elektrienergiasüsteemide loomisele haavatavates saareriikides, sh Kuubal. Võrguanalüüsi ja detsentraliseeritud energiasüsteemi projekteerimise ühildamise abil näitasime detsentraliseeritud elektritootmise potentsiaali taastuvatest allikatest. Meie töö tõi välja olulised punktid võrgus, millele on tarvis vastupidavuse suurendamiseks tähelepanu pöörata. Samuti kutsusime saareriikide energiaplaneerijaid eelistama detsentraliseeritud lahendused. Rõhutasime, et teadlastel on vaja uurida vastupidavat elektrivarustust erinevates võrgustruktuurides, mille jaoks on vaja vaadata kaugemale traditsioonilistest tsentraliseeritud meetoditest. Meie töö ilmestas detsentraliseeritud elektritootmise praktilisust saareriikides ja pakkus lahendusi süsteemi vastupidavuse suurendamiseks, kasutades kohalikele ressurssidele kohandatud taastuvaid tehnoloogiaid. Lisaks külastas meie ekspert Kuubat, kus tutvustas temaatilisel konverentsil uurimistulemusi. Uurimistöö tulemus oli ka teadusartikkel, mis esitati ajakirjale avaldamiseks.

SEI Tallinn korraldas erinevaid suutlikkuse suurendamise projekte. 2023. aasta jooksul tehti järgmisi projektitegevusi:

1. EEA/Norway Grants for Youth Employment: Yenesi (Üleeuroopaline noorte tööhõivevõrgustik jätkusuutliku energiamajanduse arendamiseks saartel)
2. ChemClimCircle Kemikaalide, kliima ja ringsuse kriteeriumide integreerimine hangetesse
3. Change(K)now!: Mõtteviisi muutus üleminekuks ringsetele lahendustele toidupakkumise süsteemides Läänemere piirkonna linnades
4. Baltiplast: Plastireostuse vähendamine ringmajanduse kontekstis Läänemere maades
5. Eesti Keskkonnajuhtimise Assotsiatsiooni toetamine

6. Rohelise Kontori ja Roheliste Muuseumide programmi koordineerimine Eestis
7. Keskkonnakorralduse koolitusprogramm kultuuri- ja spordiasutustele
8. StratKIT+: Innovatiivsed strateegiad avaliku sektori tootlustuses
9. VINCI: koolitajatele mõeldud virtuaalse ja liitreaalsuse platvorm vähese süsinikuheitega turismi edendamiseks
10. Partnerlinnade leidmine Tallinna rohelise valitsemise konsultatsiooniraamistikku
11. Green Key: Green Key koordineerimine Eestis
12. Jäätmejaamade ümberkujundamine ringmajanduskeskusteks korduskasutuse edendamiseks ja parandustöökodade loomiseks
13. Viable Cities: Missioonilinnade kasutajasõbralike kliimainvesteeringute mudelite edendamine nende tegevus- ja investeeringute planeerimise protsessides

SEI TALLINNA EESMÄRGID AASTAKS 2024

2024. aastal on meie eesmärk jätkata SEI strateegilistesse mõjuvaldkondadesse panustamist, toetudes lõpetatud projektidele, esitatud ettepanekutele, suutlikkuse suurendamisele, poliitikakujundamisele ja kommunikatsioonile. Selle eesmärgi toetamiseks oleme seadnud 2024. aastaks neli tegevusprioriteeti:

- 1) uue struktuuri juurutamine ja hästi toimivate, tasakaalus meeskondade arendamine;
- 2) meie projektitöö, partnerlussuhete ja nähtavuse suurendamine, et saada juhtivaks teadmiste keskuseks Kesk- ja Ida-Euroopas ning EL-i idapartnerlusriikides;
- 3) töötamine mitmekülgse ja tasakaalustatud rahastamise nimel;
- 4) kõrge töörahulolu ja töökultuur, mis aitab vältida läbipõlemist.

Aastaaruande koostamise ajal 2024. aasta jaanuaris oli SEI Tallinnal töös 26 projekti.

Raamatupidamise aastaaruanne

Bilanss

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022	Lisa nr
Varad			
Käibevarad			
Raha	262 842	14 049	2
Nõuded ja ettemaksed	512 550	614 790	3
Kokku käibevarad	775 392	628 839	
Põhivarad			
Materiaalsed põhivarad	19 985	10 752	5
Kokku põhivarad	19 985	10 752	
Kokku varad	795 377	639 591	
Kohustised ja netovara			
Kohustised			
Lühiajalised kohustised			
Võlad ja ettemaksed	505 514	352 359	7
Kokku lühiajalised kohustised	505 514	352 359	
Kokku kohustised	505 514	352 359	
Netovara			
Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	87 152	87 152	
Reservid	1 586	2 092	
Eelmiste perioodide akumuleeritud tulem	197 988	178 974	
Aruandeaasta tulem	3 137	19 014	
Kokku netovara	289 863	287 232	
Kokku kohustised ja netovara	795 377	639 591	

Tulemiaruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Tulud			
Annetused ja toetused	1 007 969	639 777	8
Tulu ettevõtlusest	391 212	491 299	9
Muud tulud	2 042	869	
Kokku tulud	1 401 223	1 131 945	
Kulud			
Mitmesugused tegevuskulud	-406 192	-358 199	10
Tööjõukulud	-978 962	-733 849	11
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	-8 917	-17 118	5
Muud kulud	-610	-3 054	
Kokku kulud	-1 394 681	-1 112 220	
Põhitegevuse tulem	6 542	19 725	
Intressitulud	11	12	
Intressikulud	0	-36	
Muud finantstulud ja -kulud	-3 416	-687	
Aruandeaasta tulem	3 137	19 014	

Rahavoogude aruanne

(eurodes)

	2023	2022	Lisa nr
Rahavood põhitegevusest			
Põhitegevuse tulem	6 542	19 725	
Korrigeerimised			
Põhivarade kulum ja väärtuse langus	8 917	17 118	5
Muud korrigeerimised	-206	2	
Kokku korrigeerimised	8 711	17 120	
Põhitegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	102 239	106 741	3
Põhitegevusega seotud kohustiste ja ettemaksete muutus	153 155	-267 046	7
Laekunud intressid	11	12	
Makstud intressid	0	-36	
Muud rahavood põhitegevusest	-299	-55	
Kokku rahavood põhitegevusest	270 359	-123 539	
Rahavood investeerimistegevusest			
Tasutud materiaalsete ja immateriaalsete põhivarade soetamisel	-18 150	-5 359	5
Kokku rahavood investeerimistegevusest	-18 150	-5 359	
Kokku rahavood	252 209	-128 898	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses	14 049	143 580	2
Raha ja raha ekvivalentide muutus	252 209	-128 898	
Valuutakursside muutuste mõju	-3 416	-633	
Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus	262 842	14 049	2

Netovara muutuste aruanne

(eurodes)

				Kokku netovara
	Sihtkapital/Osakapital nimiväärtuses	Reservid	Akumuleeritud tulem	
31.12.2021	87 152	2 092	178 974	268 218
Aruandeaasta tulem	0	0	19 014	19 014
31.12.2022	87 152	2 092	197 988	287 232
Aruandeaasta tulem	0	0	3 137	3 137
Muutused reservides	0	-506	0	-506
31.12.2023	87 152	1 586	201 125	289 863

Raamatupidamise aastaaruande lisad

Lisa 1 Arvestuspõhimõtted

Üldine informatsioon

Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus (sihtasutus või SEI Tallinn SA) raamatupidamise aastaaruanne on koostatud vastavalt Eesti Finantsaruandluse Standarditele, lähtudes soetusmaksumusest, v.a. juhtudel, kui arvestuspõhimõtetes alljärgnevalt on kirjeldatud teisiti. Eesti hea raamatupidamistava on rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuse ja aruandluse põhimõtetele tuginev raamatupidamistava, mille põhinõuded on kehtestatud Eesti raamatupidamise seadusega ja mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid.

Raamatupidamise aastaarundes kajastuvad olulised vara ja kohustuste hindamist mõjutavad asjaolud, mis ilmnesid bilansipäeva ja aruande koostamise vahel, kuid on seotud aruandeperioodi või varasematel perioodidel toimunud tehingutega.

Bilansipäevajärgsed sündmused, mida ei ole varade ja kohustuste hindamisel arvesse võetud, kuid mis oluliselt mõjutavad järgmise majandusaasta tulemust, on raamatupidamise aastaaruandes avalikustatud.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud eurodes.

Raha

Raha ekvivalendina kajastatakse lühiajalisi kõrge likviidsusega investeeringuid, mida on võimalik konverteerida teadaoleva summa raha vastu ning mille puhul puudub oluline turuväärtuse muutuse risk, sh. panga arvelduskontodel olev raha.

Rahavood on koostatud kasutades kaudset meetodit.

Välisvaluutas toimunud tehingud ning välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustised

Välisvaluutas fikseeritud tehingute kajastamisel võetakse aluseks tehingu toimumise päeval ametlikult kehtivad Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud rahalised varad ja kohustused hinnatakse bilansipäeva seisuga ümber eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtiva Euroopa Keskpanga valuutakursside alusel.

Ümberhindamise tulemusena saadud kursikasumid ja -kahjumid kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes, kusjuures muudes tuludes ja -kuludes kajastatakse valuutakursi kasumid ja kahjumid, mis on seotud tarnijate ja ostjate arveldustega, muud valuutakursist tulenevad erinevused kajastatakse aga muudes finantstuludes ja -kuludes.

Nõuded ja ettemaksed

Kõiki nõudeid (näit. nõuded ostjate vastu, viitlaekumised ning muud lühi- ja pikaajalised nõuded), välja arvatud edasimüügi eesmärgil omandatud nõudeid, kajastatakse bilansis üldjuhul korrigeeritud soetusmaksumuses. Lühiajaliste nõuete korrigeeritud soetusmaksumus on üldjuhul võrdne nende nominaalväärtusega (miinus võimalikud allahindlused), mistõttu lühiajalisi nõudeid kajastatakse bilansis tõenäoliselt laekuvas summas (mis on kajastatud näiteks arvel, lepingus või muul alusdokumendil).

Materiaalsed ja immateriaalsed põhivarad

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid maksumusega alates 600 eurost ja kasuliku elueaga üle ühe aasta. Varad, mille kasulik eluiga on üle 1 aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla 600 euro, kajastatakse kuni kasutusele võtmiseni väheväärtusliku inventarina ja vara kasutusele võtmise hetkel kantakse 100%-liselt kulusse.

Materiaalne põhivara võetakse arvele tema soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja otseselt soetamisega seotud kulutustest. Edaspidi kajastatakse materiaalsel põhivara bilansis tema soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumuleeritud amortisatsioon ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused.

Juhul, kui materiaalse põhivara objekt koosneb üksteisest eristatavatest komponentidest, millel on erinevad kasulikud eluead, võetakse need komponendid raamatupidamises arvele eraldi varaobjektidena, määrates neile eraldi amortisatsiooninormid vastavalt kasulikule elueale. Materiaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarse amortisatsiooni meetodit. Amortisatsiooninorm määratakse igale põhivara objektile eraldi sõltuvalt selle kasulikust elueast.

Vara amortiseerimine lõpetatakse kui vara lõppväärtus, milleks on summa, mida ettevõtte saaks vara võõrandamisel täna, juhul kui vara oleks sama vana ja samas seisukorras, nagu ta on eeldatavasti tema kasuliku eluea lõppedes, ületab tema bilansilist jääkmaksumust. Materiaalse põhivara amortisatsioonimeetodid, -normid ja lõppväärtused vaadatakse üle vähemalt iga majandusaasta lõpul ja kui uued hinnangud erinevad eelnevatest, kajastatakse muutused raamatupidamislike hinnangute muutustena, s.t edasiulatuvalt.

Materiaalse põhivara kajastamine lõpetatakse vara võõrandamisel või siis, kui ettevõtte ei eelda selle vara kasutamisest või müügist enam majandusliku kasu saamist. Materiaalse põhivara kajastamise lõpetamisest tekkivad kasumid ja kahjumid kajastatakse selle perioodi, millal kajastamine lõpetati, kasumiaruandes real "muud tulud" või "muud kulud".

Kasulik eluiga põhivara gruppide lõikes (aastates)

Põhivara grupi nimi	Kasulik eluiga
Arvutid- ja arvutisüsteemid	2-5
Muu materiaalne põhivara	2,5

Rendid

Kasutusrendi puhul kajastab renditavat vara oma bilansis rendileandja. Kasutusrendi maksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt rendileandja poolt tuluna ning rentniku poolt kuluna.

Finantskohustised

Finantskohustused võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, milleks on finantskohustuse eest saadud tasu õiglane väärtus.

Edaspidi kajastatakse finantskohustusi nende korrigeeritud soetusmaksumuses.

Edasimüügi eesmärgil soetatud finantskohustusi kajastatakse nende õiglases väärtuses ning õiglase väärtuse muutused kajastatakse kasumiaruandes.

Finantskohustustega kaasnev intressikulu kajastatakse tekkepõhiselt perioodikuluna kasumiaruande real "muud finantstulud ja -kulud". Finantskohustuse kajastamine lõpetatakse siis, kui see on tasutud, tühistatud või aegunud.

Annetused ja toetused

Saadud annetuste ja toetuste (sh sihtotstarbeliste laekumiste) arvestusel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

(a) mitte-sihtotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse tuluna hetkel, mil

annetus/toetus muutub sissenõutavaks;

(b) sihtotstarbelised annetused ja toetused kajastatakse tuluna siis kui annetus/toetus muutub sissenõutavaks ja annetuse/toetusega kaasnevad tingimused on täidetud.

Tulud

SEI Tallinna tulud moodustuvad põhiliselt kolme erineva finantseerimisvormi kohaselt: põhi-, sihtfinantseerimine ja tulud ettevõtlusest.

- Põhifinantseerimine SEI (core funding) on Stockholm Environment Institute'lt (edaspidi SEI) sihtfinantseerimine, millega kaetakse peamiselt SEI Tallinna üldjuhtimisega seotud kulud.

- Saadud muid sihtfinantseerimisvahendeid (project funding) kasutatakse finantseerija poolt etteantud projekti tegevuskulude katmiseks. Saadud rahad võetakse bilanssi kohustusena (ettemaksuna) üles ja tuludesse kantakse samas summas, mis on sama projekti kulud aruandeperioodil või lähtuvalt projekti elluviimise mahust.

- Tulud ettevõtlusest on kõik muud tulud (erinevate teenuste müügid, raamatue müügis jms) ja sihtfinantseerimisprojektide väliselt teostatud tööd. Siia kuuluvad näiteks tulud projektidest, mis on ettevõtetes keskkonnanäidite läbiviimise ja keskkonnaprojektide alase nõustamise ja muu taolisega seotud. Samuti kajastatakse siin konkureeriva iseloomuga koolitusi (ISO standarditest, keskkonnajuhtimisest jms).

Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel.

Intressitulud kajastatakse tekkepõhiselt lähtudes sisemisest intressimäärast.

Kulud

Kulusid kajastatakse samas perioodis, kui kajastatakse nendega seotud tulusi. Kulutused, mis tõenäoliselt osalevad majandusliku

kasu tekitamisel järgmistel perioodidel, kajastatakse nende tekkimise hetkel varana ning kajastatakse kuluna perioodi(de)l, mil nad loovad majanduslikku kasu (näiteks kulutused materiaalsele põhivarale). Kulutused, mis osalevad majandusliku kasu tekitamisel aruande perioodil või ei osale majandusliku kasu tekitamisel, kajastatakse kuluna nende tekkimise perioodil.

Seotud osapooled

Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks sihtasutuse asutajat ja asutaja konsolideerimisgrupi juriidilisi isikuid, juhatuse liiget, nõukogu liikmeid ja eelpool loetletud isikute lähedasi pereliikmeid ja nende poolt kontrollitavaid või nende olulise mõju all olevaid ettevõtteid.

Lisa 2 Raha

(eurodes)

	31.12.2023	31.12.2022
Raha pangakontodel	262 842	14 049
Kokku raha	262 842	14 049

Lisa 3 Nõuded ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	426 151	426 151	0	
Ostjatelt laekumata arved	426 151	426 151	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	363	363	0	4
Ettemaksed	2 143	2 143	0	
Tulevaste perioodide kulud	2 143	2 143	0	
Muud makstud ettemaksed		0	0	
Muud lühiajalised nõuded	83 893	83 893	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	512 550	512 550		
	31.12.2022	Jaotus järeljäänud tähtaja järgi		Lisa nr
		12 kuu jooksul	1 - 5 aasta jooksul	
Nõuded ostjate vastu	481 887	481 887	0	
Ostjatelt laekumata arved	481 887	481 887	0	
Maksude ettemaksed ja tagasinõuded	3 419	3 419	0	4
Ettemaksed	1 988	1 988	0	
Tulevaste perioodide kulud	1 751	1 751	0	
Muud makstud ettemaksed	237	237	0	
Muud lühiajalised nõuded	124 731	124 731	0	
Üürilepingu tagatisraha	2 765	2 765	0	
Kokku nõuded ja ettemaksed	614 790	614 790	0	

Lisa 4 Maksude ettemaksed ja maksuvõlad

(eurodes)

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ettemaks	Maksuvõlg	Ettemaks	Maksuvõlg
Käibemaks		17 434	0	11 777
Üksikisiku tulumaks		12 655	0	10 246
Erisoodustuse tulumaks		279	0	349
Sotsiaalmaks		22 178	0	18 382
Kohustuslik kogumispension		1 105	0	937
Töötuskindlustusmaksed		1 385	0	1 129
Muud maksude ettemaksed ja maksuvõlad	163	0	309	429
Ettemaksukonto jääk	200		3 110	
Kokku maksude ettemaksed ja maksuvõlad	363	55 036	3 419	43 249

Lisa 5 Materiaalsed põhivarad

(eurodes)

			Kokku
	Arvutid ja arvutisüsteemid	Muud materiaalsed põhivarad	
31.12.2021			
Soetusmaksumus	41 048	54 908	95 956
Akumuleeritud kulum	-33 090	-40 355	-73 445
Jääkmaksumus	7 958	14 553	22 511
Ostud ja parendused	5 359	0	5 359
Amortisatsioonikulu	-5 783	-11 335	-17 118
Muud muutused	1	-1	0
31.12.2022			
Soetusmaksumus	40 683	54 908	95 591
Akumuleeritud kulum	-33 148	-51 691	-84 839
Jääkmaksumus	7 535	3 217	10 752
Ostud ja parendused	5 699	12 451	18 150
Muud ostud ja parendused	5 699	12 451	18 150
Amortisatsioonikulu	-4 636	-4 281	-8 917
31.12.2023			
Soetusmaksumus	46 382	67 359	113 741
Akumuleeritud kulum	-37 784	-55 972	-93 756
Jääkmaksumus	8 598	11 387	19 985

Lisa 6 Kasutusrent

(eurodes)

Aruandekohustuslane kui rentnik

	2023	2022
Kasutusrendikulu	31 241	32 543
Järgmiste perioodide kasutusrendikulu mittekatkestatavatest lepingutest		
	31.12.2023	31.12.2022
12 kuu jooksul	30 995	0
1-5 aasta jooksul	94 624	0

Lisa 7 Võlad ja ettemaksed

(eurodes)

	31.12.2023	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	14 209	14 209	
Võlad töövõtjatele	40 745	40 745	
Maksuvõlad	55 036	55 036	4
Muud võlad	25 645	25 645	
Muud viitvõlad	25 645	25 645	
Saadud ettemaksed	369 879	369 879	
Kokku võlad ja ettemaksed	505 514	505 514	
	31.12.2022	12 kuu jooksul	Lisa nr
Võlad tarnijatele	13 695	13 695	
Võlad töövõtjatele	26 593	26 593	
Maksuvõlad	43 249	43 249	4
Muud võlad	2 175	2 175	
Muud viitvõlad	2 175	2 175	
Saadud ettemaksed	266 647	266 647	
Kokku võlad ja ettemaksed	352 359	352 359	

Lisa 8 Annetused ja toetused

(eurodes)

	2023	2022
Sihtfinantseerimine tegevuskuludeks	1 007 969	639 777
Kokku annetused ja toetused	1 007 969	639 777

Lisa 9 Tulu ettevõtlusest

(eurodes)

	2023	2022
Müügitulu (muud rahvusvahelised organisatsioonid)	160 112	210 763
Müügitulu (EV riigisektor)	190 277	203 141
Müügitulu (EV erasektor)	4 000	1 400
Müügitulu (EV haridusasutused)	10 650	51 662
Müügitulu (EV muud organisatsioonid)	26 173	24 333
Kokku tulu ettevõtlusest	391 212	491 299

Lisa 10 Mitmesugused tegevuskulud

(eurodes)

	2023	2022
Üür ja rent	31 241	32 543
Energia	6 777	9 012
Elektrienergia	1 855	3 216
Soojusenergia	3 520	4 075
Kütus	1 402	1 721
Mitmesugused bürookulud	12 093	9 157
Lähetuskulud	51 285	34 475
Koolituskulud	6 039	3 098
Muud	298 757	269 914
Kokku mitmesugused tegevuskulud	406 192	358 199

Lisa 11 Tööjõukulud

(eurodes)

	2023	2022
Palgakulu	713 986	530 849
Sotsiaalmaksud	236 349	174 897
Erisoodustused	28 627	28 103
Kokku tööjõukulud	978 962	733 849
Töötajate keskmine arv taandatuna täistööajale	22	18

Lisa 12 Seotud osapooled

(eurodes)

Saldod seotud osapooltega rühmade lõikes

LÜHIAJALISED	31.12.2023	31.12.2022
Nõuded ja ettemaksed		

Asutajad ja liikmed	72 636	47 572
Kokku nõuded ja ettemaksed	72 636	47 572
Võlad ja ettemaksed		
Asutajad ja liikmed	5 117	4 995
Kokku võlad ja ettemaksed	5 117	4 995

MÜÜDUD	2023	2022
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	527 049	231 124
Kokku müüdnud	527 049	231 124

OSTETUD	2023	2022
	Teenused	Teenused
Asutajad ja liikmed	11 904	24 502
Teised samasse konsolideerimisgruppi kuuluvad ühingud	26 257	96 330
Kokku ostetud	38 161	120 832

Tegev- ja kõrgemale juhtkonnale arvestatud tasud ja muud olulised soodustused		
	2023	2022
Arvestatud tasu	86 095	83 820

Aruande digitaalallkirjad

Aruande lõpetamise kuupäev on: 08.04.2024

Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus (registrikood: 90000966) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruande andmete õigsust on elektrooniliselt kinnitanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
LAURI TAMMISTE	Juhatuse liige	08.04.2024
Resolutsioon:	Kinnitan aruande.	

SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus üldkoosolekule

Oleme üle vaadanud Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus raamatupidamise aastaaruande, mis sisaldab bilanssi seisuga 31.12.2023, nimetatud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta koostatud kasumiaruannet, netovara muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet, raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ning muid selgitavaid lisaids. Ülevaadatud raamatupidamise aastaaruanne on esitatud lehekülgedel 18 kuni 28.

Juhtkonna vastutus raamatupidamisaruannete eest

Juhtkond vastutab selle eest, et see raamatupidamise aastaaruanne koostatakse ja esitatakse õiglaselt kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga, ning sellise sisekontrolli eest, mida juhtkond peab vajalikuks sellise raamatupidamise aastaaruande koostamiseks, mis on vaba olulisest, kas pettusest või veast tingitud väärkajastamisest.

Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada kokkuvõtte raamatupidamise aastaaruande kohta. Ülevaatus viidi läbi kooskõlas ülevaatusse töövõtude rahvusvahelise standardiga (ISRE) (Eesti) 2400 (muudetud) Möödunud perioodide finantsaruannete ülevaatamise teenus. ISRE (Eesti) 2400 (muudetud) nõuab meilt kokkuvõtte tegemist selle kohta, kas me oleme saanud teadlikuks millestki, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne tervikuna ei ole kõigis olulistes osades koostatud kooskõlas rakendatava finantsaruandluse raamistikuga. Selle standardi kohaselt oleme ka kohustatud järgima asjaspepuutuvaid eetikanõudeid.

Raamatupidamise aastaaruande ülevaatus kooskõlas ISRE (Eesti) 2400-ga (muudetud) on piiratud kindlust andev töövõtt. Ülevaatusse käigus viiakse läbi protseduurid, mis eelkõige tähendab järelepäringute tegemist juhtkonnale ja teistele isikutele majandusüksuses (nagu asjakohane) ja analüütiliste protseduuride rakendamist, ning hangitud tõendusmaterjali hindamist. Ülevaatusse käigus läbiviidud protseduurid on palju vähem mahukad kui rahvusvaheliste auditeerimise standarditega kooskõlas tehtud auditi käigus läbiviidud protseduurid. Seetõttu ei avalda me nende finantsaruannete kohta auditiarvamust.

Kokkuvõtte

Ülevaatusse põhjal ei saanud me teadlikuks millestki sellisest, mis paneks meid uskuma, et raamatupidamise aastaaruanne ei esita kõigis olulistes osades õiglaselt Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus finantsseisundit seisuga 31.12.2023 ning sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas Eesti finantsaruandluse standardiga.

/digitaalselt allkirjastatud/

Mati Nõmmiste

Vandeaudiitori number 178

Grant Thornton Baltic OÜ

Auditiorettevõtja tegevusloa number 3

Pärnu mnt 22, Tallinn, Harju maakond, 10141

8. aprill 2024

Audiitorite digitaalallkirjad

Sihtasutus Stockholmi Keskkonnainstituudi Tallinna Keskus (registrikood: 90000966) 01.01.2023 - 31.12.2023 majandusaasta aruandele lisatud audiitori aruande on digitaalselt allkirjastanud:

Allkirjastaja nimi	Allkirjastaja roll	Allkirja andmise aeg
MATI NÕMMISTE	Vandeaudiitor	08.04.2024

Tegevusalad

Tegevusala	EMTAK kood	Põhitegevusala
Teadus- ja arendustegevus muude loodus- ja tehnikateaduste vallas	72191	Jah

Sidevahendid

Liik	Sisu
Telefon	+372 6276100
Faks	+372 6276101
E-posti aadress	info-tallinn@sei.org
Veebilehe aadress	https://www.sei.org/centres/tallinn-et/